

Aort van de Hoge Enk en Klazien uut Zalk

Bij het lezen van de titel is het waarschijnlijk zo op het eerste gezicht een vreemde combinatie van namen, maar de twee mensen achter deze namen, hebben meer met elkaar gemeen dan u denkt. Beide mensen kennen, -voor Klazien moet ik helaas zeggen kende-, de kracht, de mogelijkheden, die moeder natuur ons biedt als het gaat om gezondheid van mens en dier.

Tekst en foto's: Stefan Luchtenberg

Aart aan het woord onder zijn afdak.

Als alle dieren in je hokken gezond zijn is het een lust om je dieren 's morgens en 's avonds te voeren. Gezonde dieren zijn de basis van onze hobby. Soms heb je tijden dat dit heel normaal lijkt en heb je maanden lang geen uitval onder je dieren door ziekte. Daar tegenover staat dat als je zieke dieren hebt, het meestal niet bij één dier blijft. Meestal begint het bij jonge konijnen tussen de 6 en 12 weken. Vooral als de jonge dieren van de oude dieren gescheiden worden, heb je weleens dat er zomaar een aantal dieren ziek worden en in het ergste geval overlijden. Een oud gezegde luidt: "Een ziek konijn is een dood konijn."

Ziekte onder de dieren

In m'n beginfase als konijnenfokker heb ik diverse gezondheidstips voor de konijnen gehoord uit de mond van Aart Deetman. Veel van deze tips zijn heel simpel, omdat je gebruik kunt maken van producten uit je eigen tuin of leefomgeving. Al snel moest ik toen denken aan die dame die ik weleens op tv zag, die voor elke kwaal wel een middeltje wist uit de natuur: Klazien uut Zalk. Kalknagels, een zeurderig gevoel bij het plassen, bloedhoest, branderige ogen, geelzucht, hielkloven, of kwallenbeten: er was geen aandoening of Klaasje Rotstein-Van den Brink had er een middeltje tegen. Even wrijven met een halve aardappel of een toefje fluitenkruid en weg waren de klachten. Vaak gingen de huismiddeltjes vergezeld van een wijze spreuk die

Brandnetels staan werkelijk overal.

de heilzame werking kracht bij moest zetten: *“Kanker aan de prostaat, dan kan kamillethee nooit kwaad,”* of: *“Het blad van de gladiolus helpt uitstekend tegen ebola.”* De beroemdste inwoner van Zalk overleed in 1997 aan een bloedziekte. De plant die deze bloedziekte had kunnen genezen, moet waarschijnlijk nog geplukt worden.

Terug naar de konijnen en terug naar Aart Deetman. Onder een afdakje voor zijn huis gaat het gesprek met hem vanzelf over de natuur, gezondheid en gezonde dieren. Aart heeft zelf geen aansluiting op het waterleidingnet, hij drinkt zijn eigen bronwater. De natuur zuivert het water, net zoals heide de lucht zuivert.

De natuur zit zo mooi, wonderlijk en zo onnavolgbaar in elkaar. Aart haalt het voorbeeld aan van een tamme fazant met een kapotte snavel, die al 10 jaar rondom zijn huis losloopt. Ondanks zijn handicap redt het beestje zich prima en vindt in de natuur wat hij nodig heeft.

Het gesprek gaat verder over diverse planten

Brandnetels zorgen voor bloedzuivering. Geef de dieren, zeker als ze niet zo fit zijn, droge/gedroogde brandnetels. Ze hebben dan een bezigheid en het mierenzuur in de brandnetel zorgt voor zuivering van het bloed. Konijnen die last hebben van dikke buikenziekte geef je dit ook. Masseer de buik en geef selderij om het overtollige vocht af te drijven. Ook eikenblad kan een positieve bijdrage leveren tegen dikke buikenziekte.

Het herderstasje is de beste plant uit de natuur

Bloedzuiverend, bevat o.a. de vitamines B1, B2 en B3, maar ook vitamine K en andere vitamines. De plant en wortels zijn zeer gezond voor kippen, konijnen en fazanten. Wie heeft ervaring met herderstasje als bestrijdingsmiddel tegen dikke buikenziekte? Laat het de redactie weten, zodat we uw ervaring kunnen delen.

Aart maakt even een uitstapje van de maaltijd voor dieren naar de maaltijd voor de mens. Herderstasje is ook voor mensen niet te versmaden, bijvoorbeeld door de spinazie. Brandnetel door het eten is niet alleen smakelijk, maar ook bloedzuiverend.

Een kritische noot

Aart vindt dat kippen en konijnen teveel aangewezen zijn op gefabriceerd, kunstmatig, niet biologisch voer. Als reden voert hij aan dat konijnen bijvoorbeeld ‘op gewicht’ moeten zijn. Dit is hem een doorn in het oog. Je moet kijken naar het totale plaatje en niet naar de afzonderlijke onderdelen van konijnen. Weg met de weegschaal, weg met de meetlat bij keuringen. Het gewicht en de oorlengte bepalen teveel het eindoordeel. Kijk maar eens bij een eindkeuring hoe elke keurmeester elk konijn weer bij de oren pakt om de oorlengte te meten. Nee, kijk naar het

totaalplaatje! Ganzen wegen, ook zo’n onzin. Als type en lengte goed zijn, dan is het prima. De hobby is te ver doorgesloten, dus KLN werk aan de winkel!

Eikenblad

Weer terug naar het oorspronkelijke gespreksonderwerp. Na de tentoonstelling kun je konijnen gerust gedroogd eikenblad geven. Het looizuur in het blad zuivert de darmen. Nooit nat blad geven, dan krijgt een konijn, net als bij andijvie en sla, teveel vocht binnen. Bewaar het droge eikenblad opgehangen in een uienzak. Dan verspocht het blad niet, krijg je geen schimmel in de zak en ook geen muizen. Het mooiste dier heeft ‘t op de tentoonstelling het slechtst gehad. Hij/zij heeft de meeste aandacht gekregen en dus de meeste stress. Hij/zij heeft zich het meest moeten showen. Geef hem/haar bij thuiskomst wat gedroogd eikenblad om de darmen tot rust te laten komen.

Hooi voor de konijnen moet eigenlijk oud hooi zijn

Hooi waar de broei uit is. Het hooi dient dan puur als serveren van ruwe vezels. Geef bij voorkeur hooi van de derde of vierde snede. De eerste snede is te voedzaam, de tweede ook te eiwit rijk.

Knoflook

Van een kennis hoorde ik dat hij de kippen gehakte paardenbloemwortel gaf met knoflooksaus, om de kippen te verlossen van de luizen. Het zit ‘m niet in de paardenbloemwortel, maar in de knoflook! De knoflookgeur vinden de luizen niet zo aantrekkelijk, dus pakken ze hun biezen. Gewoon knoflook in het drinkwater gaat ook prima, maar hij zou er wel een paar weken voor het slachten mee stoppen. Of het ook bij kanaries werkt, heb ik nog niet geprobeerd.

Heb je een lege ren, zaai Afrikaantjes en onkruid

Door de Afrikaantjes gaat al het ongedierte dood en het onkruid voert alle overtollige stikstof af. Meestal doen de kippen het ‘t eerste jaar geweldig in de ren, maar valt het ‘t jaar erop wat tegen. Dit komt omdat er na het eerste jaar schimmels en ziektes in de grond zitten. Dus zet afrikaantjes in de volière en de kippenren en je houdt gezonde dieren.

Terug naar de konijnen

Het schijnt dat als voedsters onrustig zijn rondom de geboorte van hun jongen, zonnehoeve ervoor zorgt dat dieren rustig worden. Zonnehoeve heeft een rust ondersteunende werking, vergelijkbaar met aspirinewerking. Zonnehoeve is de bloem waar dokter Vogel beroemd mee is geworden.

Weegbree bevat veel calcium, goed voor de botvorming

Heb je een snijwondje, wrijf er even over met weegbree. Ook als je geprikt bent door brandnetels verzacht weegbree de pijn, als je hier met het blad over heen wrijft.

Veel meer

Zoals Klazien uit Zalk vele televisieprogramma’s heeft gevuld met gezondheidstips en -wetenswaardigheden, zo heeft Aart ook nog vele tips en ideeën waar we als fokkers en kleindierliefhebbers ons voordeel mee kunnen doen. Na een boeiend gesprek, spreek ik met hem af dat we nog een keer om de tafel gaan zitten. Dan bespreken we de kleindiersport en gezondheid vanuit een ander perspectief. ●